

Pre pošti prejemani:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnih prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, L., 17.

Izhaja vsak dan, izjemni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 217.

V Ljubljani, v ponedeljek, 22. septembra 1902.

Letnik XXX.

Slaba vest.

Naznanili smo že v soboto, da je deželna vlada prepovedala ljudski tabor dne 12. oktobra. S tem je pokazala, da se sme danes za pravice našega ljudstva manj govoriti kakor pa pred 30. leti, ko so se vršili veliki tabori. Takrat, ko so ljudski govorniki grmeli proti nemškutarjem, se je smelo javno in glasno v velikih množicah demonstrirati za pravice slovenskega jezika, zdaj, ko se gre za najvažnejše politične pravice ljudstva, se pa v postavnih mejah ne sme vršiti ljudski tabor. To dovolj pojasnjuje, kam smo prišli, in kako potrebna je ostra beseda v deželnem zboru.

Spominjamo se katoliškega shoda, ko je liberalna fakinaža vse storila, da bi razburila naše može. In naši so bili popolnoma mirni. Lahko bi bili zmandrali liberalne pobije v cestni prah, pa šli so moško svojo pot, ravna se po geslu: Prezirajmo liberalne propalice! Po tem geslu bi se bili ravнали ljudje tudi 12. oktobra, ako bi se sploh upal prikazati kak liberalci na dan. Naši ljudje si ne bi bili umazali rok s kakim privrženecem »Narodove« pornografije.

V tem oziru se torej ni bilo bati ničesa. A nekaj drugega se bi bilo zgodilo: Nezadovoljnost z neznosnimi razmerami v naši deželi bi se bila naznanila svetu z gromovitim glasom, in oni, v katerih interesu je, da se te nezdrave razmere vzdrže — onim je bilo do tega, da se prepreči ljudski tabor.

Zato so spravili različne bajke na dan. S trepetom so si pripovedovali liberalci, da bodo krščanskosocialni delavci kar odpirali trgovine, da se bo grozno slaba godila nesrečnim liberalcem, kateri jim padejo v roke, in taki liberalci, ki imajo bolj obremenjeno vest, so sklenili, da tiste dni kar z rodbinami vred pbegnejo iz Ljubljane.

Ravno tisti ljudje, ki so pred kratkim nesramno pisali, da ljubljanski škof samo za to birmuje po deželi, da bi ljudi ne bilo v Ljubljano, ki bi dali kaj zaslužka ljubljanskim krčmarjem — isti ljudje so milo prosili, naj se prepove ljudski tabor, ki bi bil ljudstvo privedel v Ljubljano.

Slaba vest in hinavščina jih je vodila.

Deželna vlada je ugodila njih željam

ter poslala katoliško-narodni stranki sledeči odlok:

Cenjenemu vodstvu katoliško-nar. stranke v roke preblagorodnega gospoda dr. Ivana Šusteršič, državnega in deželnega poslanca i. t. d.

v Ljubljani.

Ljudski shod, ki ga namerava cenjeno vodstvo vsled vloge 10. t. m. v Ljubljani dne 12. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne prirediti in kateri bi se imel pod milim nebom na takozvanem »Pikelnovem« stavišču vršiti, se iz ozirov na javno varnost ne dovoli.

Prevideti je namreč, da bi se preobilo udeležili tega splošno pristopnega shoda pristaši raznih političnih strank in ker se je razpor med strankami vsled v zadnjih mesecih opetovano dovršenih političnih shodov tako poostiril, da je prišlo do najsilnejših, tudi iz dnevnega časništva razvidnih izbruhov politične strasti, ni upati mirnega zborovanja, ampak je pričakovati izgredov, katerim v okom priti je dolžnost oblasti.

Prepoved je torej v smislu § 6 zakona z dne 15. novembra 1867. l. drž. zak. št. 135 popolnoma utemeljena.

Zoper ta odlok prosto je pritožiti se na vis. c. kr. ministerstvo za notranje stvari v dobi 8 dni, računaje od dneva po uročitvi tega odloka; pritožba bi se imela tu uložiti.

C. kr. deželni predsednik
Heinl. r.

Deželna vlada je tu pokazala pred vsem svetom dvojno merilo, katera vlada v naši deželi. Liberalci se je dala priloženost, da so sicer klavnim protestnim shodom, ki so ga zaprli pred ljudstvom, pokazali na zunaj nekaj navidezne moči; ko je pa katoliško-nar. stranka poizkušala isto, kar se je liberalcem dovolilo, se ji je to prepovedalo, ker vedó izvestni gospodje, da bi se bila tu pokazala taka ogromna sila te stranke, da bi bila vlada prisiljena, izpremeniti svojo taktiko.

»Slov. Narod« sam ni vedel, pri čem da je. Najprej se je bahal, da bodo »z mokrimi cunjami« pregnali »klerikalce« iz Ljubljane, potem je pa začel tožiti, da bodo »klerikalci« liberalce pobili. Pri vsem pa je

naglašal vedno, da se mora za božjo voljo skrbeti, da Ljubljana ne izgubi »liberalnega« značaja.

Bati se ni bilo niti »mokrih cunj«, niti »pobijanja«. Bati se je bilo le udarca na liberalizem in na krivico.

In to je vlada preprečila. S tem je dosegla, da se bo gibanje v prilog razširjenju volilne pravice in proti liberalizmu nadaljevalo s podvojeno silo in da se bo ljudstvo še bolj odločno postavilo na kat. narodno stran.

Deželnozborske volitve na Spod. Štajerskem.

Neki graški list poroča o pripravah za bližnje deželnozborske volitve v spodnjem delu Štajerske mej drugim tole: V obrtnih krogih nameravajo kandidirati v dež. zbor mariborskega župana. Pred kratkim se je vršil v Mariboru shod slovenskih zaupnikov, pri katerem se je sklenilo, da kandidirajo vsi dosednji poslanci razun dr. Srneca, ki je radi bolezni odklonil zopetno izvolitev. Določitev taktike v dež. zboru se prepušča poslancem samim. — Glede drugega dela te vesti, namreč o sklepu zaupnikov, treba pripomniti, da je ta vest prezgodnja in da bo definitivno sklepal o kandidaturah prihodnji shod zaupnikov.

Deželnozborske volitve na Nižjeavstrijskem.

Osrednji volivni odbor krščansko-socialne stranke na Nižjeavstrijskem je v soboto objavil imena 21 kandidatov za kmečko skupino, ki voli dne 28. oktobra. Iz te objavljenih kandidatske liste je razvidno, da je strankino vodstvo nastavilo nekaj novih kandidatov ter da dosednji poslanci v gotovih okrajih ali sami več nočejo prevzeti kandidate ali jih je zavrgla stranka sama. Bivši poslanci, proti katerim so postavili kršč. soc. lastne kandidate, in ki so razun dveh treh vsi nacionalci, so naslednji: Sengstbrat, Krumpöck, Schreiber, Bauman, Rigler, Dötz, Garnhaft, Schöffel, Riether, Fran Hofer in Hans Hofer. Vodstvo krščansko-socialne stranke se nadja, da se mu bo posrečilo prodreti pri teh volitvah marsikako nacionalno trdnjavo.

Košutovo slavlje v uradni luči.

Ogrski vladni listi prinašajo sedaj obširno poročilo o zadnjem slavlju na čast

Košutu ter pripovedujejo strmečemu svetu, kako se je vse izvršilo v meji dostojnosti in da ni manjkalo iskrenih pojavov pravega patriotizma in lojalnosti napram vladarski hiši. Najbolj zanimivo v tem pogledu je poročilo oficijelnega ogr. korespondenčnega urada. Tu se nahajajo mej drugimi ti-le stavki: »Predvsem treba konstatirati, da je veljala pietete polna slavnost, kakor so povsodi naglašali slavnostni govorniki, spominu Košuta kot prvoboritelja ustave in glavnega vodje gibanja za konstitucionalno reformo. Ta značaj spominskega dne se je pokazal povsodi, in te patriotske (!) slavnosti, ki se je vršila v takih mejah, so se udeležile vse (!) stranke brez vsake razlike z vso toploto in brez vsakega pomisleka. Tekom slavnosti se ni čul niti en glas, ki bi kakorkoli žalil lojalnost in dinastični čut. Ogrski narod je vedno zvesto udan ustavi, katere vrhovni varuh je cesar in kralj, in tudi tem povodom pokazal to z brezštevili ovacijami in dokazi udanostnih izjav«. — Tako oficijelno poročilo. Vprašanje pa je, ali se ne žali že s tem dinastični čut vsakega cesarju in državi udanega prebivalca, če se proslavlja prvi upornik in rovar Košut?

Nova Combesova šolska novela.

V soboto smo na kratko sporočili, da predloži francoski ministerski predsednik v bližnjem zasedanju državnega zbora novo šolsko novelo, s katero hoče še bolj omejiti svobodo pouka. O tej najnovejši predlogi ve poročati »Moniteur du Calvados« iz zanesljivega vira, da vsebuje naslednja temeljna načela. Načrt se za sedaj še izogiblje visokih šol kot manj nevarnih in se tiče še le ljudskih in srednjih šol. Glede poslednjih se določa, da se po uveljavljenju naminanega zakona brez državnega dovoljenja ne sme otvoriti nobena ljudska in srednja šola brez razlike imena in obsega poučevanja. Dovoljenje daje za srednje šole naučni minister, za ljudske pa prefekt vsakega posameznega okraja. Izdano dovoljenje se pa sme vsikdar preklicati. Nadalje določa dotični zakon, da se sicer smejo o zavarovanju ali otvoritvi šol posvetovati najvišji naučni svet ter posamni okrajni sveti, vendar njih odločitev ni obligatorična, da njih sodba niti ni zakonito potrebna.

Sedaj obstoječi učni zavodi morajo tekom dveh mesecev po uveljavljenju tega

LISTEK.

Moje potovanje na Kitajsko.

(Piše O. Veselko Kovač, apost. misijonar v severnem Šantungu na Kitajskem.)
(Dalje.)

V Tsingtanu meseca julija.

Po morju sem se vozil celih 33 dni, od Napolja do Sanghaja trideset, od todi do Tsingtan-a pa tri dni. V Tsingtan-u se ne oglašajo še veliki parobrodi, marveč iz Sanghaja vozijo ob obrežju Šantunga v Taku-Tientsin manjši parniki. Treba je bilo torej stopiti na drugo ladjo. Po dveh dnevih od mora odpeljal sem se v Tsingtau, novo pristaniško mesto v nemški koloniji Kianco. — Sreča, ki smo jo imeli ves čas od Napolja do Sanghaja, je zadnja dva dni nas zapustila. Celih 30 dni smo imeli namreč najugodnejšo vožnjo, tako, da nekateri potniki, ki so se vozili todi že po petkrat, niso imeli še nikoli tako prijetnega potovanja: niti najmanjšega viharja. Indijci in tihi

ocean je bil na nekaterih krajih tako miren, da je bilo morje podobno velikanskemu okroglemu zrcalu. Predzadnji dan pa je bilo drugače. Morje je začelo postajati vedno nemirnejše, valovje je pljusalo vedno višje, in v malo urah se je zaganjalo tako srdito na krov, da smo morali vsi v spodnje prostore. Najhujše pa je bilo, da se je vlegla na morje tako gosta megla, da se ni videlo niti dvajset metrov daleč. Da ne bi kaka ladija prišla preblizu naše in treščila vanjo, je kapitan dajal neprenehoma znamenje s parno piščaljo.

Položaj je postajal vedno opasnejši in o polnoči kapitan ladjo obrne ter vozi celih šest ur po ravno isti poti nazaj, po kateri smo ravnokar prišli. Rekel je, da je bila to edina rešitev; v ondotnem morju je namreč toliko skal, da se jih je težko ogniti že ob jasnem vremenu, v megli pa je pogin ladije gotov, ki zajde med nje. Zahvaliti se imamo torej previdnosti kapitanovi in pa molitvi onih, ki so molili za našo srečno vožnjo po morju, da nismo izginili v hladnih morskimi valovih.

Vsled neugodnega vremena smo prišli ravno en dan pozneje v Tsingtau, kakor je bilo določeno.

Kakor že rečeno, je Tsingtau popolnoma novo pristaniško mesto. Pred štiri leti je bilo tu še pet kitajskih vasij. Nemška vlada pa, ki se je povodom usmartitve dveh nemških misijonarjev iz Steyla polastila luke in bližnjega ozemlja Kiančo, je prisilila Kitajce, da so se izselili iz njih. Odškodnina, katero so dobili izseljenci, ni bila prevelika. Kmalu so bila vsa poslopja podrti in tako pripravljen lep prostor za novo mesto. Kitajcem, ki so hoteli ostati, bil je odkazan poseben prostor, kjer si lahko sezidajo nova stanovanja. Kakor gobe začele so rasti kitajske hiše iz tal. Kitajski del mesta je že jako velik. Poslopja so zidana večinoma v eno nadstropje, so iz same opeke, brez ometa, enolična. Hiše so tik druga poleg druge. Nikjer ni videti kakega vrta.

Vse drugačno lice kaže evropski oddelek mesta. Skoro večina hiš je zidana v nemškem, staronemškem slogu, vsaka dru-

gače, pri vsaki kos vrta. Povsodi le nemški napis. Na pošti bereš ošaben napis: »Kaiserlich deutsche Post.«

Razsvetljava mesta je na nekaterih krajih električna, na drugih pa brle svetilnice s petrolejem. Tvrška Kummer i. dr., kateri je bila oddana vpeljava električne razsvetljave, je storila bankerot, ko je bilo delo šele komaj dobro začeto. Vso stvar je sedaj prevzela svetovnoznana tvrška Siemens in Halske v Berlinu.

Železnico pridno zidajo. Dobra polovica med Tsingtau-om in Tsinanfuom, glavnim mestom vsega Šantunga, je že gotova. Progo za progo odpirajo. Ves potreben material dovažajo iz Evrope. Pragi na tej železnici niso leseni marveč iz jekla. Vlak vozi sedaj samo enkrat na dan po vsej dogotavljeni progi. Za potnike ima štiri razrede. Prvega še ne uporabljajo. Tretji razred je veliko lepši in udobnejši nego na avstrijskih vlakih, četrti pa se popolnoma nič ne razločuje od onih, v katerih v Evropi prevažajo živino. Ta je namenjen za kitajsko preprosto ljudstvo.

(Dalje prih.)

zakona zaprositi državne avtorizacije; če se jim prošnja odbije, se smatrajo za nepotrpene. Smejo pa ti zavodi vkljub temu nadalje obstati do 1. 1903. Za poučevanje brez avtorizacije ter za omogočenje tega »prestopka«, posebno za lastnike in najemnike hiš, v katerih se poučuje brez dovoljenja, so določene kazni na zapor od enega do šest mesecev in od 500 do 2000 fr. denar. kazni. V slučaju, da se »prestopki« ponovi, zadene krivca dvojna kazen, poleg tega sme sodišče dotičniku oropati državljanske pravice za dobo petih let.

To so najznameniteje določbe novega Combesovega načrta. S prvotnim »društvenim« zakonom je vlada odredila edino le zatvoritev obstoječih neavtoriziranih redovnih in zasebnih šol. Ker pa sedaj katoliški ustanavljajo nove učne zavode s svetnimi učnimi močmi, prekrizavajo s tem vladni račun in Combesu se je zdelo neobhodno potrebno, da se prepreči tudi ta na meta. Combes hoče, da se zatro sploh vse nedržavne šole ter dovolijo le one, o katerih se vladni organi prepričajo, da niso nevarne »obstoju republike«. Da bo število teh izredno majhno in da bodo ti zavodi skoro popolno enaki državnim brezverskim šolam, se umeje samo ob sebi.

Potovanje nemškega cesarja na Angleško.

Nemški cesar se je že sedaj definitivno odločil obiskati angleškega kralja v Londonu. To se zgodi, kakor javlja berlinski poročevalec listu »Daily Telegraph«, v dneh od 8. do 15. novembra. Cesar se pripelje na parniku »Hohenzollern« v Portsmouth ter se poda v Sandringham, kjer ga pričakuje kralj Edward, ne da bi mu bilo treba iti v London. Obisk bo baje popolno zasebnega značaja in vsled tega cesarja ne bo spremljal grof Bülow. Pridružita pa se mu ob dohodu na angleška tla poslanika grof Metternich in Lasalles.

Ponesrečena »velikanska« predstava.

Iz Doba 20. septembra.

Z veseljem smo pozdravili misel, da naj bi se dne 7. septembra ob priliki desetletnice prostovoljnega gasilnega društva v Dobu predstavljala kaka igra, da bi se tako nameravana slavnost povzdignila in se ob enem mogoče tudi sv. Cirilu in Metodu kaj na pomoč priskočilo. Videli smo, kako so se vršile za — velikansko — veselico »primerne« priprave. Na prostorih g. Detalove je kakor iz tal zrastle neka »velikanska« reč, z dilami krog in krog skrbno oplankana, tako da je ljudstvo radovedno postajalo, povprašujoč se, kaj da bo.

Odbor je pridno vršil svojo nalogo, mnogo si prizadevajoč, da je ljudstvo skoraj po vsem Kranjskem že zvedelo, kakšne »velikanske« stvari se bodo dne 7. septembra v Dobu godile. Videli smo povabila in lepake na vseh straneh sveta. Tudi je držala po belih cestah lepa kočija z iskrim »šimelčkom« spredaj, v njej so se pa kaj imenitno in nobel vozili trije visoki gospodje, vabeč uglednejše okoličane k veselici. Ko je ljudstvo vse to videlo in slišalo, reklo je vse vprek: V nedeljo pa v Dob k Milajznu! Res se je precej ljudstva podalo na omenjeni prostor, radovedno pričakujoč, kaj bodo uprizorile »maškare«, kakor so nazivali ironično diletante, ki so se že prejšnje dni pokazovali po vasi v maskiranih oblekah. — Veselica se prične. Ko pa pride čas za predstavo, stopi pred občinstvo mlad gospodič, v lepi črni obleki z belim lističem v roki. Kar je bilo črnega na belem pisanega, je ta gospod prebral. Bila je pa prepoved od c. kr. okr. glavarstva, da se nameravane igre ne smejo predstavljati!

Sedaj je začelo občinstvo godrnjati, češ da jih tukaj goljufajo in sleparijo za denar. Nekateri so zahtevali denar nazaj, drugi so pa pometali vstupnice po tleh; večina ljudi se je nezadovoljna razšla. Ostalo je le deset »kelnarica«, par domačinov in diletantje; ta družbica pa je vzdignila vesel ples in pošten krok na mlatišču. Kaj se je tukaj vse zanimivega godilo, o tem naj občina zgodovina molči, saj je dosti, da ve bližnja okolica.

Govorilo se je še tisti večer, kakor tudi prihodnje dni, zakaj se je predstava igre »Andrej Grabež« v Dobu prepovedala. Bil je vzrok sedaj g. župan, sedaj oba duhovna gospoda, o katerih so zatrjevali, da so jih štirikrat videli v Ljubljani, da bi provzročila prepoved, kar jima pa seveda ni niti na misel prišlo. Dejstvo je, da so se delavci in prireditelji iger nekaj aprila med seboj, kar je bilo povod, da se je vsebina igre izvedela po vasi. Nekateri so se že naprej veselili, kako bodo župana dali, še več se jih je pa svetovalec. Pridružimo se tudi m.

jezilo, kaj se predrzne neki Ljubljčan, ki je komaj par šol od znotraj videl, mešati se v razmere dobeke občine in napadati poštene moše, ki njemu nič mar niso. Tako se je stvar razvnela, prišla v Kamnik, prišla nazaj prepoved, z njo pa panika. »Slov. Narod« po krivici napada župana, ker mu očita nasprotništvo do gasilnega društva. Ravno njemu se ima ono mnogo zahvaliti za nastanek in obstanek. Tudi ga ni vodilo tukaj nobeno egoistično sovraštvo do g. Detalove. Nastopal je pravilno in ako je mož, je svojo čast in čast občine moral braniti. Vse to se je pa godilo postavnim potom, torej se mu ne more očitati ne intrig ne umazanosti. Tukaj ni bilo nasprotništva, ampak dolžno branjenje časti. Nasprotništvo, kakor tudi goli egoizem se pa kaže jasno iz vseh namer te veselice, ki se je pa žalibože popolnoma izjalovila. Govori se povsod o velikem »fiasku« te veselice. Da se je pa to tako zgodilo, je zakrivil kratkovidni odbor, obstoječ iz treh oseb.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. septembra.

Osebnosti. Fml. pl. Čhavanne se je povrnil s cesarskih vojaških vaj pri Sasvaru. — Notarjem v Senožčah je imenovan notarski kandidat g. Al. Krajnc. — Deželnovaldni koncipisti S. baron Gussich, Frid. grof Hardeg in Ern. Kordin so imenovani okrajni komisariji; deželnovaldna konceptna praktikanta dr. Fr. Vončina in Ig. pl. Ruber sta postala koncipista na dosežanem mestu. Okr. komisar dr. Ant. Pilschoffer v Ljubljani je pridržen okr. glavarstvu v Postojni.

Nemška nestrpnost. Iz Maribora se nam poroča 21. sept.: Danes v nedeljo okoli dvanajstih je šel neki slovenski jurist s slovenskim trakom skozi Gosposke ulice. Nankrat se mu približa kordon nemških visokošolcev in njih vodja ga takole nagovori: »Moje ime je Lub, akademik. Jaz vas v imenu mariborskega nemškega dijaštva pozivljam, da odstranite trak, ker z njim tukaj provocirate. Mi smo dolžni to storiti v obrambo nemškega značaja mesta Maribora. Seveda je dotični jurist rekel, da nima nikakega povoda, odstraniti trak. Na to mu je Nemeec zagrozil: »Upamo, da se v prihodnjici ne pokažete več s trakom, sicer smo primorani, ga odstraniti na drug način«. Na to so odšli. Tako predrzni so ti nemški petelinčki!

Zlato mašo je imel včeraj pri Sv. Anreju na Koroškem znani slovenski misijonar duhovnik Jezusove družbe č. o. Fr. Doljak. Rojen je bil leta 1829 v Grgarju na Primorskem, v duhovnika posvečen 21. sept. 1852 v Gorici.

Imenovan je za suplenta na mariborski bogoslovniški za cerkveno zgodovino in patrologijo č. g. Avg. Stegenšek, študijski prefekt v mariborskem deškem semenišču. — Za kaplana v Št. Rupertu pri Laškem je imenovan č. g. Rudolf Kociper.

Jubilej pri Sv. Jožefu. Iz Celja se nam poroča: Danes 21. septembra se je naj-slovesnejše sklenil štirinajstdnevni sv. misijon, ki se je obhajal pri Sv. Jožefu povodom petdesetletnice obstanka misijonske hiše č. gg. lazaristov. Nad 8000 sv. obhajil se je razdelilo v tej cerkvi, mnogo pa v mestni župnijski in ne malo v kapucinski cerkvi. Devetnajst različnih č. gg. pridigarjev je oznanjevalo besedo božjo. Včeraj predpoldne je govoril predč. g. J. F. Bohinc, stolni župnik iz Maribora; sinoči slovenski predč. g. Fr. Javšovec, superior misijonske hiše v Ljubljani, nemški pa predč. g. vizitator Binner iz Gradca. Davi je pridigoval mil. g. stolni dekan prelat Hribovšek iz Maribora, ob desetih pa premil. gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik iz Maribora. Pred poznim sv. obhajilom je prevzvišeni slovesno blagoslovil dve prekrasni kroni ter jih dejal na glavo preblaženi Devici Mariji in njenemu deviškemu ženinu sv. Jožefu. Zadnje slovesno sv. mašo je služil mil. g. prelat Hribovšek, ki je ob koncu slovesno zapel zahvalno pesem. Bili so to res dnevi vzveličanja, dnevi duhovnega prerodenja. V največje veselje petdesetletne misijonske hiše pri Sv. Jožefu je prevzvišeni g. knezoškof blagovolil imenovati g. Janeza Macur, apostol. misijonarja in superijorja te najstarejše avstrijske naselbine č. gg. misijonarjev, svojim duhovnim svetovalcem. Pridružimo se tudi m.

njegovim mnogoštevilnim častilcem ter mu kličemo iz dna srca: Ad multos annos!

Umrli je dne 19. t. m. v Trstu po daljši bolezni g. Ivan Miklavc, c. kr. oficijal pri tabačnem uradu, star 44 let. Bil je vzgleden uradnik in dober narodnjak. — V Mariboru je v soboto umrl vpokojeni računski svetnik Fr. Koretti.

Zaročil se je gosp. J. Jankovič, učitelj na okoliški šoli slovenjegraški, z gđ. A. Barle.

Cestnemu odboru vrhniškega okraja. Z Vrhniške se nam piše: Nekdanjo vas Hrib, ki je sedaj postavno združena z Vrhniškim trgom, meji potok Hribska voda imenovan, čez katero drži most, ki je zelo ozek in tudi že v zelo slabem stanju, vendar se slavni cestni odbor ne gane, da bi se lotil popravila ali pa naprave novega mostu, za katerega je načrt že davno izdelan. Promet na tej okrajni cesti je zelo velik, ker pelje cesta k župni cerkvi in ljudski šoli in velikokrat so otroci v smrtni nevarnosti, ko pripodijo pijani hlapci konje po klanci dol, ker se mali otroci radi ožine mostu in obrežnega zidu ne morejo nikamor umakniti. Pozivljamo toraj slavni cestni odbor, da bi se lotil kmalo tega prepotrebne dela in s tem zadovoljil ne samo hribske klerikalce, temveč tudi one liberalce, ki pošiljajo svoje otroke v šolo; tudi je denar hribskih klerikalcev, ki ga plačujejo v cestne namene gotovo toliko vreden, kakor oni liberalcev.

Kaj vse mora ljudstvo plačevati?

»Popotnik«, ki se je nekaj časa držal precej rezervirano, kaže zdaj vedno bolj svojo cerkvi sovražno tendenco. Kot »Tovariš« v politiki, namerava »Popotnik« v takozvanem »znanstvu« širiti materializem in pobijati »klerikalizem«. In kaj pravijo k temu poklicane oblasti? — Čujte! Pred nami leži odlok c. kr. okrajnega šolskega sveta Koroškega z dne 4. jan. 1901, št. 2 »krajnim šolskim svetom«. V njem se kar strictissime zapoveduje, da je dolžnost (!) krajnih šolskih svetov poslej naročati za učiteljsko knjižnico »strokovni list »Popotnik«. Najbrže je tak famozen ukaz tudi drugod »srečal« ljudstvo. — Toraj take liste naj ljudstvo primorano plačuje in naroča! To je pač samo pri nas ob naših koruptnih razmerah mogoče. Nič bi se več ne čudili, ko bi lepega dne došel ukaz, da treba naročiti krajnim šolskim svetom za p. t. liberalne učitelje tudi »Narod« in »Tovariša«. — V kratkem se bodo sestavljali novi šolski proračuni. Ven iz proračuna »Popotnikom«! Naš ljud nima več veselja stradati, s krvavopridobljenimi vinarji pa zalagati liberalne liste. Bomo videli, če bo imel kak okrajni šolski svet potem še drzno čelo, kar naravnost velevali naročitev takega lista na ljudski račun!

Novice z Goriškega. Novi prošt v Gorici. Za prošta v Gorici je imenovan predč. g. dr. Alojzij Faidutti, dosedaj profesor v gorišk. centralnem semenišču. — Odlikovanje. Okrajni komisar g. Guido Polley je imenovan za višjega okrajnega komisarja. — Županom v Rihembergu je zopet vsklikom izvoljen g. Jožef Pavlica. Tako je prav! — Slovenski akademiki na Goriškem. Izvenredni javni občni zbor akademičnega ferijalnega društva »Adrija« v Gorici bo dne 27. septembra t. l. od 9. uri predpoldne v dvorani »Slovenske čitalnice« v Gorici s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora. 2. Slovenski gimnazij v Gorici, poročila t. stud. phil. Andrej Ipavec. 3. Ljudska knjižnica v Gorici, poročila t. stud. iur. Mirko Koršič. 5. Prošnja na deželni zbor, da prevzame dežela za svoje visokošolske plačilo vpisnine in udnine v bolniška podporna društva na Dunaju in v Gradcu. 5. Slučajnosti. — Goriški občinski svetnik Paternolli, ki je, kakor znano, odstopil, je svojo odpoved na prigovarjanje umaknil. Menda se izvestna gospoda boji, da ne izgubi tudi ta mandat. — Preskušnja mostov na vipavki železnici se je dobro izvršila te dni. — Pameten ukaz. Za vsprejemanje učencev v c. kr. nemško vadnico v Gorici je došel ukaz, naj se sprejemajo v te razrede le otroci z nemškim maternim jezikom.

Lastne otroke umorila sta zakonska Fr. in Eliz. Duh v Raškem vrhu pri Raki. Dne 16. jul. letos sta umorila 11 letno hčer Elizabeto, sodi se pa, da sta usmrtila tudi v letih 1879 in 1890 umrla otroka. Imenovana so izročili sodišču.

Nesreča v vevški papirnici. Delavcu Fr. Celiču v vevški papirnici je stroj zmečkal prste na obeh rokah.

»Glasbena Matica«. V soboto zvečer je zboroval novoorganizirani moški zbor, broječ do danes 45 najboljših pevcev ljubljanskega mesta. Število se bo pomnožilo baje na 70. Projektirani so trije koncerti, in sicer: Prvi naj bi bil »Zlatorog«, drugi »Narodne pesmi« ob desetletnici pevskega zbora, tretji pa oratorij Perosijev. Ko se je končal oficialni del, častitali so pevci g. koncertnemu vodju Mat. Hubadu in g. prof. Vodušku kot starosti pevskega zbora k imendanju. Glede na tolike moči je pač pričakovati od zbora »Glasbene Matice« lepih uspehov, tembolj, ker se bo tako organiziral tudi ženski zbor.

Na mariborski slovenski vsporednici se je vpisalo v prvi razred 73 učencev.

Pogorelo je minuli teden gospodarsko poslopje Jern. Mihelina ob Galenbergu pri Kamniku z vso krmo. Skodo cenijo na 2400 K.

Gasilno društvo v Mostah je imelo včeraj popoldne gasilne vaje pri hišah delavskega stavb. društva v Vodmatu. Vaja se je obnesla prav dobro in je pokazala, da je moštvo dobro izvežbano in da je tudi orodje v najboljšem stanju. Vodmatčani in prebivalci Most smejo biti ponosni na požarno brambo, katera je vredna tudi vsestranske podpore. Vodmatčan.

Iz Kamnika se nam poroča, da je občinski odbor sklenil v seji 19. t. m. soglasno, da napravi električno razsvetljavo že prihodnje leto od domače firme Luka Habat iz Duplice.

Iz Kranja se poroča, da je g. Fr. Ks. Sajovic prodal svojo hišo hotel »Nova pošta« g. Lovru Rebolju, posestniku v Kranju.

30.000 kron znaša glavni dobiček olovske razstavne loterije. Opozarjamo, da bo žrebanje nepreklicno dne 25. septembra 1902 in da bodo dobitke zalagatelji po odtegnjenih 10% izplačali v gotovini.

Ljubljanske novice.

Na tukajšnjem moškem in ženskem učiteljsku se prične šolsko leto 26. sept. s sv. mašo.

Umrli je gospa Marija Coriary rojena Jentl.

V cirkusu Enders je danes častni večer ravnatelja Rieffena in a v njegove gospé. Od g. Rieffenača dresirani konji so pa nekaj posebnega. Toliče dovršenosti v dresuri se redkokdaj vidi. Tekom tekočega tedna cirkus Enders zapusti Ljubljano in se poda v Celovec.

Samomor učiteljskega pripravnika. Danes zjutraj so truplo učiteljskega pripravnika Bajca pripeljali na Goriško. Pogreba so se udeležili gg. profesorji razven g. Hallade, in pokojnikovih součenci. O postopanju g. Hallade krožijo jako čudne govorice.

Zopet nesreča pri podiranju licealnega poslopja. Prisiljenec Jožef Zivico, 53 let star iz Skope pri Sežani, je danes dopoldne pri podiranju licealnega poslopja padel s zidu kake tri metre globoko in se na glavi precej hudo poškodoval, ker je priletel z glavo ob oster žleb.

Tat v gostilni. V soboto ponoči so imeli v hotelu »pri južnem kolodvoru« tatu v gostilniških prostorih. Tat ni samo pil in jedel, marveč je tudi s svedrom odprl sedem predalov, pa ni nič primerne našel. Odnesel je le kakih 9 kron denarja, jeden svilnat dežnik, natakharjevo suknjo in srebarno verižico. Vzel pa je tudi trem tujcem, ki so v hotelu prenočevali, izpred sohe čevlje.

Na poti na Glince. Ivan Zibernik, kamnosek pri Tomanu, je šel včeraj zvečer s Toškega čela v Ljubljano. Na Glincah so ga fantje napadli in jeden ga je sunil z nožem večkrat v hrbet. Danes so ga spravili v bolnico.

Z rešilnim vozom so prepeljali ponoči v bolnico delavca Jerneja Janoha, katerega je na Krakovskem nasipu vrgla božjast in ga hudo lomila.

Pri tukajšnjem uršulinskem poslopiju se poviša enonadstropni šolski trakt za eno nadstopje. Dela bodo v kratkem dovršena. Nevarno znanje. Na potu v Trst se je učiteljica francoščine J. M. iz Bordereauxa v Ljubljani seznanila z nekim elegantnim

gospodom. Dospevši v neki trž. hotel, jej je odnesel 80 K gotovine dva kovčka in več dragocenosti o vrednosti 1000 K, potem pa seveda zginil.

Igra. Pri igri sta se sprla v soboto zvečer v B. gostilni na Dolenjski cesti klepar Franc Kregar iz Hradeckega vasi in hlapec Mihael Cernic. Slednji je prvemu dejal, da pri igri goljufa, za to pa mu je prvi primazal gorlo zaušnico.

Kovinski delevalci so imeli včeraj dopoldne v Dachsovi gostilni v Florijanskih ulicah ehod. Govoril je g. Minar o sistemih zavarovanja plač.

Napad. Franc Virant, posestnikov sin na Igu je bil včeraj zvečer na Igu napaden. Dobil jo je s stolom po glavi. Udaril ga je posestnikov sin Franc Repar.

Z nožem. Včeraj zvečer so se fantje v neki gostilni na Dolenjski cesti med seboj sporekli. Ko se je potem krznarski pomočnik Fr. Garapol pri Krejčiju vračal z dekletom domov, pričakali so ga fantje in napadli. Leustek se je branil, potegnil nož, s katerim je sunil Rudolfa Leustka, delavca v tobačni tovarni, v prsa in Fr. Lobarja delavca na kolodvoru pa v levo ramo. Levstek je bil nevarno ranjen in so ga prepeljali v bolnico.

Zob zbil je v soboto ponoči na Starem trgu sedlar R. ključarju Valentinu Marenko, s katerim sta se bila stela.

Brez prenočišča je bil v soboto ponoči Perlesov pes. Zamudil se je bil na ulici in ko je prišel domov, našel je že vezna vrata zaprta. Hodil je nekaj časa pred hišo gor in dol in tulil in lajal, a nihče se ga ni usmilil, ker ga najbrže tudi ni nihče slišal. To pa je bilo psu preveč. Spravil se je na vezna vrata pri Perlesovi hiši in jih z zobmi pridno oddeval. Otrgal je kos lesa stran in jih zgrizl, da so izgledala, kakor da bi bil kakšen voz jih obdrnil. Pes je hotel vrata pregristi, da bi prišel na dvorišče, pa se mu to le ni posrečilo. Moral je ležati na ulici.

Izpred sodišča.

Afera Staudinger.

Senzacionalna razprava Staudinger, v kateri je toliko vrišča napravila zadeva Ernsta Wallburga, je bila v soboto zvečer končana. Staudinger je izjavil, da je bil, ko je ponaredil listino, v trdnem prepričanju, da je bil nadvojvoda Ernst v istini poročen z Lauro pl. Skublic. To mnenje se je radi tega vzbudilo v njem, ker bi sicer ne bilo razumljivo, zakaj bi otrokom Laure pl. Skublic hoteli pripisati fignirane stariše, kajti krstni listi otrok se glase, kakor bi bili legitimni nasledniki nekega Karola pl. Wallburga z neko Lavro grofico Hugony, a ti stariši niso nikdar eksistirali. Staudinger se je dalje skliceval, da sta kanonik Zamejce in policijski komisar Robida izrečno potrdila, da je bil nadvojvoda Ernst oženjen. Pri ponarejanju je torej le resnico izpričal in Wallburg se je poslužil ponarejene listine le, da odkrije neko sleparijo.

Zagovornik je zahteval, naj se kot priča zasliši tudi Wallburgova sestra Klotilda pl. Szimicz, da priča o zakonski zvezi nadvojvode Ernsta, a državni pravdnik je dejal, da se tu gre le za ponarejenj listine, ne pa za razpravo Szimicz.

Ker je zagovornik tudi povdarjal, da se je knezoškof ljubljanski zavzel za Wallburga in pisal v tej zadevi pismo neki nadvojvodinji, dejal je državni pravdnik, da je knezoškof to storil v dobri veri, da pa ta stvar ne spada pred to obravnavo, ki je omejena na eno dejstvo. Sodišče je na to predloge zagovornikove na odgovodite razprave, kakor smo kratko poročali, odklonilo.

Staudinger je na to pravil, v kaki revščini je bil Ernst Wallburg, ko se je na Dunaju z njim seznanil. Niti mleka za otroke niso hoteli več dati Wallburgu na upanje. Staudinger je delil svoj zaslužek z ubogo rodbino in jo tako branil gladi. Wallburg je postal sprevednik pri dunajskem omnibusu ter je večkrat kazal Staudingerju neke dokumente. Staudinger pravi, da mu je pokazal, da je bilo v teh dokumentih 27 po-prav in ponarejanj. Dejaj mu je, da je njegova sestra rojena v Budimpešti, v krstnem listu pa je označeno kot rojstno mesto Ljubljana.

Staudinger pravi, da je dunajski kanonik Dobner spoznal Wallburga za sina nadvojvode Ernsta ter mu dejal, da je za vsacega otroka 30 do 40 tisoč gold. depoiniranih in da je o njem govoril s cesarjem. Staudinger trdi, da je bil ves deponirani denar ukraden. Staudinger pravi, da se je prepiral, da je bilo točka za točko res, kar mu je Wallburg pravil, ter pravi: „Zastonj se pač ni dalo tisočev za ponarejene dokumente.“

Staudinger pripoveduje dalje:

Ko sta prišla z Wallburgom pred leti v Ljubljano k policijskemu komisarju Robidi, se je g. Robida pred Wallburgom globoko priklanjal in ga nazival za „grofa“, on pa si je mislil: „Ko bi ti vedel, da ta „grof“ na Dunaju stanuje v sobici, v kateri spi sedem oseb v dveh posteljah!“ Govoril je osebno s knezoškofo, ki je sam šel z

gospodom dekanom v arhiv in iskal po okoliših.

Predsednik: Kaj ste govorili s knezoškofo?

Staudinger: Dejal sem mu, da ne bo nič našel, kajti ako so že storili take zločine, da sta se ponaredila krstni in poročni list, so pač odstranili tudi oklice.

Predsednik: Kdo bi bil zločinec?

Staudinger: Kakor ševljarski pomočnik gotovo ne.

Staudinger pripoveduje, da je policijski komisar Robida šel z njim in Wallburgom k vojaškemu kuratu, kar sedaj taji. G. Robida je pripovedoval, da v matriki manjka folij, ter je tudi potrdil, da je bila mati Wallburgova poročena. Stanovala je v Križevniški ulici nasproti palače Auerspergov. Ako bi ne bila poročena, bi jo bili gotovo izgnali iz Ljubljane.

Wallburg mu je dejal, da potrebuje liste iz matrik kot pomožno sredstvo v dosedega tega, da dokaže svoje zakonsko pokolenje. Staudinger je dobil od Wallburga nalog, da iztrga iz matrike dva lista, na katerih je bilo še nekaj praznega prostora. Staudinger je šel v stanovanje kurata Ivanetiča, katerega ni bilo doma, za kar se pa ni zmenil, ker so bila vrata odprta. Wallburg je čakal spodaj, da zadrži č. g. vojaškega kurata, ako bi se slučajno povrnil domov. Staudingerju se je namera posrečila.

Predsednik: Vi ste na to na praznem prostoru napravili napačne vpiske.

Staudinger: Da, to sem storil v Celju. (Staudinger pravi to v prvi vrsti menda radi tega, ker bi rad prišel pred celjsko sodišče.) Staudinger pravi: Wallburg mi je z neke orumenele listine nekaj bral, kar sem jaz vpisal ter dejal, da strgana lista potrebuje le, da mu tega pravega dokumenta ni treba dati iz rok. Mislim, da je vsebina dotične listine natančno prepisana, le datum je premenjen. Staudinger: Ponaredil je letno številko z letnico 1858, ker se je poroka izvršila okoli 60. leta — Wallburg je bil rojen 1859, — da bi tako veljal za zakonskega otroka.

Zaslišijo se priče. Č. g. kanonik Zamejce ni prišel. Predsednik zapove, da mora priti.

Vojaški kurat č. g. Ivanetič pravi, da ni našel v matrikah vojaške bolnice nič tistega, kar je Wallburg hotel. Policijski komisar Robida mi je potrdil, da je Ernest Wallburg sin nadvojvode Ernsta. Matrike so bile popolne, samo strani so bile napačno numerirane. Wallburg in Staudinger nista imela dovoljenja, da bi sama smela vstopiti v njegovo stanovanje.

Zagovornik priči g. Ivanetiču: Kaj pravite k temu, da je bila Klotilda pl. Szimicz krščena od Vašega prednika 12 avg. 1863. l., a v krstni matriki ni nobenega podatka o tem. Povedal vam bom jaz odgovor. Kakor ni tega v matriki, ravno tako je mogoče, da se istinita poroka ni vpisala.

Predsednik konstatira, da v duplikatu, ki se nahaja pri vojaškem škofu na Dunaju, ni zabeležena poroka nadvojvode Ernsta in da tudi v indeksu ni zabeležena.

Priča restavratore Fric Novak pravi, da je Wallburgu pomagal z denarjem.

Priča kanonik Andrej Zamejce pravi, da je svojemu bratu bivšemu vojaškemu kuratu dejal, naj skrbi, da bo razmerje legitimno. Ako mu je brat pravil, da se je nadvojvoda res poročil, se ne ve spominjati. Staudinger mu je pokazal fotografijo iz matrike iztrganih listov z vpisom o poroki nadvojvode in ga je vprašal, ako je na listini pisava njegovega brata. Na prvi pogled se mora reči: Pisava je bila popolnoma pisava mojega brata.

Predsednik pokaže priči lista.

Priča: Dobro narejeno.

Predsednik: Rekli ste Staudingerju, da je bila morganatična poroka nadvojvode izvršena.

Priča: Ne!

Predsednik: Neko izjavo ste oddali v tej zadevi.

Priča pravi, da je bil po fotografiji matričnih listin prepričan o resničnosti trditve Staudingerjeve in da je podpisal izjavo iz usmiljenja, dasi se je začetkom branil.

Dotična izjava govori skoro vsa o tem, da je pisava v listinah pisava brata kanonika Zamejca, le kratek stavek na koncu stoji, da je brat povedal g. kanoniku, da se je morganatična poroka res izvršila.

Priča pravi, da je izjavo Staudinger prinesel z Dunaja a vsebine mu ni razložil.

Staudinger k priči: Ali niste Wallburgu pisali nekega pisma, v katerem pravite, tisto, kar ste podpisali, morete povsod opravičiti.

Priča pravi, da to ni res. Predsednik pravi, da je to pismo v njegovih rokah, a mora se upoštevati, da je priča 76 leten starček.

Priča pravi, da misli, da je gospa omožena Szimicz zakonska hči nadvojvode, nezakonski pa je Ernst Wallburg. Tako se je govorilo po mestu.

Zagovornik je priče srdito napadal radi teh izjav. Večjo uslugo bi storil svojemu klijentu, ako bi se oziral na duševno stanje

priče, katere že več let notorično trpi na živčni bolezn, valed katere se mu v gotovih časih njegove izjave nikakor ne morejo imputirati, kar je dovolj znano vsem, ki starega gospoda bližje poznajo, zlasti v starosti, odkar so mu začele vedno bolj moči pešati.

Priča policijski komisar Robida se ni zaprisegel. Priča pravi, da se mu je Wallburg predstavil kot otrok nadvojvode Ernsta in ga prosil, naj o stvari poizvedaje. Priča je šel k profesorju Valenti, o katerem je vedel, da je v nadvojvodni hiši občeval. Profesor Valenta je dejal, da je bil pri nekem porodu poleg, in mu je pokazal zlato uro, katero mu je ob tej priliki darovala cesarska visokost. Neki Franc Grošel, poštni sluga, prijatelj nadvojvodovega sluga Železnika, je pravil, da mu je Železnik dejal, da kadar je bil krst v nadvojvodovi hiši, se je vedno peljal z zaprtimi pismi v Budimpešto k vojaškemu škofu. Kanonik Zamejce je priči rekel, da ne ve za gotovo, ali se je izvršila poroka, misli pa pač. O tem je pisal komisar Robida pismo gospej pl. Szimicz. V pismu trdi g. Robida tudi, da se je krst vseh treh otrok izvršil v stanovanju matere. Predsednik pravi, da se je k večjemu krst Klotilde izvršil v Ljubljani. Priča pravi, da tedaj, ko je Staudingerju obljubil pomoč, ni mislil, da hoče slepariti.

Vname se ostra debata. Predsednik prebere neko pismo g. Robide na Wallburga, v katerem se govori o raznih uslugah. Zagovornik trdi, da je bil g. Robida o vsej stvari in o spletkah poučen, in pravi, da bo dal izraza svojemu zaupenju, da sedi na zatožni klopi samo Staudinger.

G. Robida pravi, da se je držal postavne poti in da je to tudi priporočal Wallburgu in zatoženci. Stvar mu je bila takoj sumljiva, ampak večkrat se zgodi, da si človek nakopije neprijetnosti, ako napram osebam „od zgoraj“ uljudno ne nastopi.

Staudinger trdi, da mu je g. Robida l. 1863. označil kot leto poroke in da je to povedal tudi gospej Szimiczevi. G. Robida to zanika, Staudinger pa ostane pri svoji trditvi.

Predsednik prebere pismo Klotilde pl. Szimicz na nadvojvoda Ernsta, ki se začne z besedami: „Liebster bester Papa!“ V pismu mu piše o razmerah Ernsta Wallburga in Wallburgovih otrok. — V pismu vprašuje nadvojvoda, ako je bil v resnici z njeno materjo poročen. Obljubuje mu, da o tem nikomur nič ne pove.

Nato pride na vrsto neko takozvano veliko pismo nadvojvode Ernsta na Klotildo pl. Szimicz. Nadvojvoda ji piše kot „svojemu najljubšemu otroku“. V tem pismu stoji: „Sedaj ne morem vprašanja o poroki Tvojo ubogo plemenito materjo nič več zanikati. Več Ti ne morem povedati. Po moji smrti pojdi v Ljubljano, oni v Ljubljani mi je bil tudi zvest prijatelj. Na njegovo intervencijo, je izvršil njegov brat poroko. Več ne morem in ne smem reči, veže me priega, ki se mi je izsilila v najbrutkejši potrebi. Na preklinjaj radi tega svojega starega očeta, pomiluj ga... Jaz sem za Vas preskrbel, prosil sem v oporoki našega plemenitega cesarja za Vas blagohotno skrbeti. Ako vam bodo delali zapreke, prosim ob ugodni priliki sama za avdienco in izroči našemu dobremu in plemenitemu cesarju to pismo. Svoj čas si me prosila, naj odpustim našemu Ernestu. Prepovedal sem ti, da govoriš o svojem bratu. To ni bilo prav od mene, toda pripoznam ti, da sem mu na tistem iz polnega srca odpustil, kajti visoko mu pripoznam, da je v najzlostnejši uri svojega življenja varoval svojega starega očeta. Pač je bil slab značaj, toda z ljubeznijo in dobroto pripeljal na pravo pot, bi bil lahko s svojimi zmognostmi in darovi postal zvest služabnik našega cesarja.“

Vprašuješ me, če je bila tvoja uboga mati Skublic; povedal sem ti že, da so vaši krstni listi nepravilni. Na koncu obširnega pisma stoji, naj tega pisma nikomur ne pokaže. Odda naj ga osebno samo cesarju, ali to še-le takrat, kadar ji nihče pomagati ne bo.

Predsednik konstatira, da niso mogli dobiti originala tega pisma. Eksistira samo fotografija originala. Pismo je pisano na 13 straneh.

Strokovnjaki so izjavili, da je to pismo nadvojvode falificirano. Ne more se z gotovostjo reči, da je to pismo ponaredil Staudinger.

Staudinger: Schlieben (pisatelj konfiscirane brošure o aferi Wallburg) je gospej pl. Szimicz odzvel originalno pismo in mogoče je, da je podtaknil falsifikat. Za Schliebna ima pismo vrednost, in pisava njegova je podobna oni nadvojvode.

Zagovornik vstane in predlaga, naj se zasliši kot priča solicator g. Julij Šusteršič, ki trdi, da je neka prijateljica njegovi materi dejala: „Danes se vrši poroka nadvojvode Ernsta z baronico Wallburg.“

Sodni dvor je odklonil to pričo iz istih razlogov, kakor predloge zagovornikove pričetkom obravnave.

Državni pravdnik g. Trenz na to prične svoj govor. Trdi, da ako je tudi Staudinger mislil, da se je poroka izvršila, je ponaredil vendar vedoma letnico 1858. Namen Wallburgov in Staudingerjev je bil izsiliti milijone.

Sodni dvor se je posvetoval 25 minut ter je obsodil Staudingerja radi poizkušene goljufije na štiri mesece navadne ječe.

Zagovornik izjavi, da Staudinger kazni takoj nastopi.

K temu poročilu dostavljamo še, da je Ernst Wallburg sedaj natakak v Budimpešti.

* * *

Ernst Wallburg priobčuje v ogrskih časopisih izjavo, v kateri pravi, da je v matrikah o njegovem rojstvu zapisano, da je bil njegov oče pruski časnik in njegova mati grofica Hugo Nay, torej ni nikak pustolovec. Moje rojstvo se je proglasilo za legitimno, pravi Wallburg, in nosil sem ime, s katerim je združen naslov barona. Pozi-vam ljubljanskega držav. pravdnika, da dožene okoliščine mojega rojstva in mi poišče avtentični krstni list, ter se tako dožene moje ime in stan. „Sedaj delam, pravi Ernst Wallburg dalje izjavi: „Kot nadnatakak delam 10 ur na dan, da morem živeti. Pričakujem torej od vsakogar, posebno od državnega pravdnika, da se me brez vzroka ne postavlja na pranger. Krivec torej jaz nisem. V mladosti sem prebival v nadvojvodovi palači.“

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Vukanski izbruhi. Od 11. t. m. zopet neprestano blujeta ognjenika Soufriere na St. Vincentu — Poskušen samomor ruskega velikega kneza. Ruski veliki knez Pavel Aleksandrovic je nedavno ušel z ženo inženirja Pisterkorsta iz Rusije. Veliki knez Pavel je najmlajši sin Aleksandra II. Sedaj je vdovec. Oče je treh otrok. Listi poročajo, da se je knez v nekem hotelu v Algiru obstrlel v navzočnosti te dame. Našli so ga krvavečega na tleh. Nekateri listi poročajo, da to ni ruski knez Pavel Aleksandrovic, ampak princ Vladimir Trubetzkoy. — Urednika ubili. Bivši ameriški poslanik Boale in predsednik Californija Jockey kluba William sta ubila v San Franciscu urednika Mariotta radi tega, ker je obrekoval neko gospo. — Srbske zastave na Hrvaškem. Iz Zagreba se poroča, da je vlada brzojavno izdala prepoved izobešanja srbskih zastav po Hrvaškem. — V blaznosti. Pri Novem Bydrowu je Ana Holacek prerezala v blaznosti vratove svojim trem otrokom in nato še sama sebi. Ona in otroci so mrtvi. — Napad v šoli. V občini Kislak na Ogrskem je bil sin nekega kmeta izključen iz šole. Oče je šel v šolo k učitelju in učitelja smrtnonevarno ranil. — Burski generali so bili slovesno sprejeti v Antwerpnu. — V Južni Avstraliji so bili 19. t. m. močni potresni sunki. Več cerkev in poslopij je poškodovanih. — Ob mrtvaškem odru belgijske kraljice. V Belgiji vlada veliko razburjenje proti kralju, ker ni prišel k smrtni postelji kraljice. Nekateri listi pravijo, da je kraljica sama izrekla, da ne mara, da bi prišel, ker je živela z njim v prepiru. Princezinjo Lujizo Koburško in grofico Lonyay dvorni maršal ni obvestil o smrti njune matere.

V Kievu so ušli nevarni politični kaznjenci. Ko so se namreč sprehajali po dvorišču, so vrgli pazniku debelo pogrnjalo krog glave, sami pa so po vrvi splezali na zid in pobegnili. Vse poizvedovanje po njih je bilo do zdaj zaman.

Slavnost dežnikov so priredili prebivalci in letoviščniki kopališča Devi. In sicer se je udeležilo tega praznika okrog 1000 oseb iz Devina, Stralsunda in okolice. Po slavnostnem sprevedu so se razdelile nagrade na dežnike, ki so bili najbolj nakičeni.

Kongres kriminologov. V prostorih peterburškega vseučilišča so otvorili 9. mednarodni sestanek kriminologov. Pozdravil ga je ruski pravosodni minister Muravjev.

Stavka v gledališču. V krakovskem mestnem gledališču je začelo stavkati tehnično osebje. Najvišja plača na mesec je bila 80 K, najnižja 20 K. 17 oseb je stopilo v stavko, češ da za tako plačo ne delajo več.

Srce kardinala Ledochowskega bodo z dovoljenjem papeževim prepeljali iz Rima na Poljsko, kjer bo shranjeno v gnezdenski katedrali.

Nov zlat rudokop so odkrili ob transvalski in oranjski meji okoli Witwatersanda. Zlato so zasledili v dolžini 20 milj. Angleži so torej vedeli, za kaj se bojujejo v Afriki.

Napoleonova vila. „Figaro“ poroča, da hoče angleška kraljica Aleksandra kupiti vilo na otoku Ellei, kjer je stanoval in umrl Napoleon I. Vila je bila dolgo časa last kneza Dernidova, po njegovi smrti jo je kupil veletržec Ubaldo Tonielli. Cesarjeva soba je ostala, kakor je bila l. 1815.

